

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor — Leliner Zoltán

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Belföldön: Hítközsegeknek és vállalatoknak 500,
magánosoknak: egész évre 300, fél évre 160,
negyedévre 85 lei. Külföldön: 120—80, 45, 25 ck,
180, 95, 50 dinár. 25—15 Pengő. 10—6 Dollár.

Spanyol példa és tanulsága

Közelről nem érint bennünket, ami most Madridban és környékén történik. Jobboldal támad, a közlésszerű baloldal védekezik. Kiméltelen harc ez, világnézetek ütköznek össze és e pillanatban nem tudni, hogy Spanyolhonban melyik fog győzni. Közvetlenül nem érdekel bennünket, hogy melyik győz, de közvetve annál inkább. Mert már üdültek a világ összes szélsőjobb oldali lapjai, hogy a zsidó bolsevizmus viala harcát a Pyreneusi félszigeten, holott Spanyolországban nincsenek zsidók. Kikergették őket onnan, csaknem ötszáz évvel ezelőtt, de ugyilátszik azért oltahgyták a bolsevizmust. Majd kiderült az örült fajelmélet, hogy a kommunisák mind marannusok. De ennél redilsabban Léon Blum ot támadják, a franciák zsidó miniszterelnökét, aki állítólag fegyverrel és pénzzel támogatja a baloldalt, illetőleg a jelenlegi spanyol kormányt. Nem tudjuk igaz-e vagy sem, de még abban sem volna valami égbekidőlő, ha támogatná, mert az ő pozíciójának is ártna egy szélsőjobb oldali szomszédos Spanyolország.

A zsidómentes Spanyolországban égetik a templomokat és az évszázadok alatt feudális kormányzat alatt nyögő néptömeget, nem tűri tovább az elnyomást. De a főurak megszokták az uralkodás kellemességét és nem akarnak egykönnyen lemondani róla. Nem a zsidóság erjeszti a spanyol eseményeket, hanem az idő! Az idő követelék ezt az erjedést, mert ma már minden nép nagykorú és nem hagyja magát néhány száz emberrel elnyomni és tönkreszpolyozni. A gyorsan dűbörgő események egyik láncszeme a spanyol forradalom. Nem mondhatjuk, hogy nem lázas érdeklődéssel figyeljük a fejleményeket. Hiszen ki tudja a mai viszonyok mellett, hogy nem-e a mi sorsunk dől el a barcelonai barrikádokon, vagy a madridi kormánypalotákban?

Mire nevell az arabokat a palesztinai rádió?

A „Davar” írja a következőket: Az arabok a kávéházak előtt ülnek. Nem csinálnak semmit, csak beszélgetnek és a tehnikai legújabb vívmányát csodálják: a rádiót. De nem naiv csodálkozók módjára, hanem céltudatosan és értelmesen. Anogy a kormány által az egyes közsegeknek ajándékozott rádiók is „megszolgálik a célt”. A cél mi volt: terjeszteni a kulturát az arabok között. És most naponta kétszer híreket ad a Jeruzsálemi leadó, és a hírek nem éppen épületesek. Azt mondják be kétszer naponta, hogy Kákon és Kalkille között a vasútvonalat újból megrongálták. És a telefontöröt ugyanazon a helyen már tizenötöd-ször vágják szét. És Afule mellett ez történt és Jenin mellett amaz. És a fellát boldogan dörzsöli kezét, hogy ezek a „titok” milyen bátrak, mennyire hőstök. És a „titok” a bűntudásról van szó, akkor csak azt lehet, hogy a repülő felszá-

lott és ledobott egy rakétát, vagy hogy két páncélkocsi innen oda ment, de nem csinált semmit. A telleseket nem találják. És a rádió hűségesen beszámol erről, arab nyelven, hogy jól érthessék meg azt, hogy a felkelők mindent tehetnek és a különösen felszerelt angol katonaság nem tud semmit ellenük lenni.

Tíz, vagy husz, esetleg ötven fellah szembeállt ötszáz angol katonával. Hallja azt is a fellah, a rádióból, hogy Lydda mellett a repülőállomás anyag raktára is kigyulladt. A kár 6000 font. Tellesek elmenekültek. Mennyi örömet, gunyi eredményeznek ezek a közölt hírek, — az arabok előtt. És mindezt a községi előljárók házából hallgatják, az állami rádióállomás közvetítésével. És a zsidó települé-

seken mindezt szívszorongva és ökölszorult kézzel hallgatják. Nappal végzik nehéz munkájukat és este a megerősített őrzőfalokban virrasztanak.

Hát lehetséges ezt tovább hallgatni? Nagy jövőés menés van, sürgés-forgás és az arabok összenevetnek, amikor a rádió bemozdja a híreket. Ostromállapot van, mindent halállal büntetnek, de azért vígan garázdálkodk a felázított arabság. Pedig nem kellene egyébb, mint igazi erély. Egy kemény ököl, a kormányzat részéről, akkor minden rendbe volna. Addig? Csak nevetnek a fellahok között natvilásán, ahogy beszámol az arab gazdaságról.

Vaida Voevod deji beszédében élesen támadta Maniut.

Zsidó pénzen finanszírozzák a nemzeti parasztpártot?

Dej. A „Frontul Românesc” vezetési Dejen gyűlést tartottak, amelyen Vajda Sándor volt miniszterelnök is nagy beszédet tartott. Beszédében hangsúlyozta, hogy Maniuvai sohasem voltak ellentétel, negyven éves barátságuk allat, de jött idő, amikor nem tudta összeegyeztetni elveit, azokkal, amelyeket Maniu mutat. „Mindem erőnkkel azon voltunk, hogy megmentse a pártot a baloldali áramlatoktól. Nem sikerült. A nemzeti parasztpárt vezérével zsidó pénzen finanszírozták a hunedoari és sucearai választásokat”. „Követik politikámat” — mondta Vajda. — „Maniu Gyulának már nem elég az arányosítás, teljes románosítást akar. George Brătianu is ugyanezt vallja. Innen üzenem nekik, hogy jöjjenek hozzánk”.

Vasárnap Târgu-Mureşen tartott gyűlést a „Frontul Românesc”. Ezen a gyűlésen Șer-

ban, Voicu Nifescu és Tilea szólaltak fel. Tilea kiemelte beszédében, hogy egy év óta, amikor először zászlót bontottak, már igen sok programponljukat átvette a liberális párt és a nemzeti parasztpárt is. Idézi Dr. Lupu párisi és Maniu vinji beszédét, és végül kilátásba helyezte, hogy ősszel a párt uralomra kerül.

A „Frontul Românesc” most állandóan gyűléseket tart, amelyeken népszerszólítást igyekszik programját, amelynek sarkköve, a zsidókérdés, amelyet a „numerus valachikus” értelmében akarnak megvalósítani és a zsidóságot teljesen kiszorítani, minden olyan pályáról is, ahol eddig érvényesülhetek. Vajda Sándor akciója bár most igen nagy elánnal folytatódik, remélhetőleg nem jut odéig, hogy kormányra kerüljenek, bár a párt negyben reménykedik ebben.

Tel-Aviv--Jeruzsálem között az angol katonaság tizenkét arabot ölt meg

Jeruzsálem. A palesztinai mohamedán mecsetekben isteniszteleteket tartottak abból az alkalomból, hogy most lett 100 napja, hogy a nagy sztrájk kitört. A tel avivi ország-

uton egy nagyobb arab rablóbanda megtalálódott egy autókaravánt. Az angol katonaság, amely azonnal odaérkezett, tizenkét arabot agyonlőtt, a többiek megjutamodtak.

A danzigi zsidóság helyzete egyre súlyosbodik

Páris. A „L'Ouvre” című lap legutóbbi számában Németország újabb háborút provokáló lépésére hívja fel a művelt világ figyelmét. A londoni köröket is rendkívül nyugtalanítja a schlesvigi náci propagandája. Schlesvig tartományt a világhábcru következőként Dániához csatolták és németek elhatározták, hogy visszatérjenek a területre, amely a dániai zsidóság számára a legfontosabb szolgálat.

Danzigban folyton növekszik a nemzeti szocialista befolyás. Az ottani zsidóság

a legnagyobb nyugtalanságok között él, aki teheli, likvidálja érdekeltiséget és máshova költözik. A lengyel kormány ugyan határozatlan kijelentette, hogy bármiképpen változának is az események a danzigi polgárság jogait mindenképpen megvédi. Ismervén azonban a lengyel és német kormány közötti szoros kapcsolatokat, nem tudni, hogy nem-e kerül a danzigi zsidóság két malomkö közé, amely felőrölne őket, úgy közbiztonsági, mint gazdasági tekintetben.

Socor Emil írja a „Zorile”-ban:

„Nekünk románoknak megértő politikával kell magunkhoz kapcsoljuk a zsidókat!”

Az igazi demokráciáért küzdő kiváló publicista feltűnést keltő cikke a romániai zsidókérdésről. — Mélyen elítéli a »benszüllött zsidók» mozgalmát, amely még jobban komplikálná a zsidókérdést.

Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy az ó királyságbeli zsidók egy kis töredéke, mozgalmat indított annak érdekében, hogy őket, mint »benszüllött zsidók» at más elbírálás alá vegyék, mint az ország többi zsidóságát. Kifejtették, hogy ez mennyire önző és mennyire lehetetlen álláspont, amely nem használja a teret felvetőinek, de megbontaná végzetesen a zsidóság sorait.

Cikkünk megjelenése után hozzájutottunk Románia legdemokratikusabb hangú, legbátrabb és legbecsületesebb román szíjforgatójának a számához, amelyben a lap főszerkesztője Socor Emil foglalkozik ezzel a kérdéssel és mint jó írójának, az egyedüli helyes álláspontot világítja meg, ahogy azt minden józan, realisan gondolkodó zsidó és nemzisdó láthatja.

Kivonatolva a következőket írja a „Zorile”-ban Socor:

— Olvastam azt a felhívást amelyet a »benszüllött zsidók» bocsájtottak ki, hogy megszerzedjenek. Tekintettel arra, hogy ez a kérdés meghaladja a zsidóság belső kérdéseinek körét, mert akutságát senki sem vonhatja kétségbe, nekünk is foglalkozni kell a kérdéssel. Nem érvelek az ellen, mintha a román közvélemény nem kellene felvilágosítani a zsidókérdés lényegét illetőleg. Ma szükségesebb ez, mint bármikor, mert az antiszemitizmus, mint a nemzetpolitika egyik lényeges alkotórésze lesz beállítva az ország közvéleményébe, amelyet nagyobb része el is hisz, sőt még van gyözködése arról, hogy minden gazdasági és szociális bajnak egyetlen gyógyírja, a zsidók elnyomása.

— Fentiek előbecsűlése után, meg kell valljam, nem értem meg mit akarnak ezzel: »az ó királyságbeli zsidók» zsidók? Rendkívül sok komplikációt rejti magában ez a formula, amely a kérdést csak még nehezebbé teszi, de megoldásához semmivel sem járul hozzá. Megérintem annak idején, a világháború előtt, annak az egyesületnek célját, amely az akkoriban itt élt 250.000 zsidó polgári jogait védte. De mit jelent ma: »az ó királyságbeli zsidók»?

Hát hogyan gondolják ezt az aláírók? Hogy amikor a zsidókérdés egész komplexumáról van szó, akkor a közvélemény telemegety lánál abba, hogy az egész kérdésnek csak egy kis részletét oldja meg? És egyáltalán megoldja-e a kérdést? Vagy talán még jobban komplikálná? Hiszen az agitáció a gyűlölet tovább folytatódna a zsidóság ellen. Vagy I. Peltz, aki titkári minőségben írta alá a felhívást, ha valami kellemesség érne, akkor úgy gondolja, hogy mint »benszüllött» nek valamit előnye volna ebből? Miképpen tudná bizonyítani ebbeli minőségét és hol hajolnának meg erre elöl?

És azután mit jelent a »benszüllött» és »nem benszüllött» közötti különbség? Vagy jó polgárok a zsidók, akkor megilleti őket min jog, ami megilleti bármelyik polgárt ennek az országnak: vagy rossz polgárok és akkor nem lehet disztinyálni zsidókat és nem zsidókat zsidó között. Nem lehet és nem szabad egyénenként osztályozni, mert az nagy veszélyeket rejti magában.

De lássuk csak: »mi történnék azokkal a zsidókkal, akik nem benszüllöttek»? A felhívás aláírói azt mondják erre: azok nem érdekelnek bennünket. Lehet, hogy őket nem érdekli, de a zsidókérdés nem az övéké, hanem az országé és az valamennyiünket érdekel, zsidókat, románokat egyaránt!

Nekünk, mint románoknak és demokráciának, az egész zsidókérdésről kell felvilágosítani. Ez nem nemzeti probléma, hanem egy történelmi-politikai, abból a felfogásból kiindulva, hogy a zsidók teljesjogi román állampolgárok és mi csak ilyeneknek kezelhetjük őket. Csak Hitler, a náci-badarságok láncolatában tudott arra a konkluzióna jutni, hogy kionja a németiség köréből a zsidókat, akik a polgári rendnek fanatikus támogatói voltak Németországban. Mi nem engedhetjük meg magunknak ezt a politikát, mert nem vállalhatjuk magunkra a vállalt kötelezettségek és szerződéses felbontását és neglizálását. És hasonlóképpen nem vehetjük át azokat a nagy drátságokat sem, amelyek szerint a zsidókat egyszerűen en bloc, mint veszedelmes kommunisztákat állítják a közvélemény elé, hol pedig, mint a kizsákmányoló kapitalisták legveszedelmesebbi. Természetes, hogy a zsidók között is — ahogy közöttünk is — a legkülönbözőbb felfogások, eszmék és áramlatok keringenek. Nekik is van kis és nagy polgárságuk, és vannak proletárjaik is. Az, hogy a leszegényedést rosteget, a szocialista eszmék vonzóak, érthető, hiszen más népnél is meg van ez. A zsidó kérdés, mint olyan, már egységet képez függetlenül attól, hogy milyen eszméket vallanak. És függetlenül attól, hogy a régi királyságban született, vagy azokon a területeken, amelyekkel 1918-ban csatlakoztak az országhoz. A zsidók együtt, egy és ugyanaz a nép, amelyet nekünk románoknak megértő politikával magunkhoz kell kapcsolni, a mi érdekeink megvédésére és megvédésére. Annál is inkább, mert a zsidóság az egyedüli kisebbség nálunk, amelynek nincsenek és nem is lehetnek irredenta eszméi és így maradéktalanul tudja a mi nemzeti eszméinket magáévá tenni.

Ezeknek a »benszüllött» distinkcióknak egyáltalán nincsen értelme. Nincs értelme annak, hogy kutassuk ki, mikor lett a mi államunk polgára, nincs értelme annak, hogy »benszüllött» és »nem benszüllött» kategóriára osszuk őket. Az akció szerencsétlen és el kell vesszük, a »benszüllött» ó királyságbeli zsidók» ötletét, mert ez csak konfúzióhoz vezetne, amely csak a jobboldali áramlatoknak használna és azok érdekeit szolgálná. Valószínűleg tartom, hogy ez nem célja a »benszüllött zsidó» ezme propagandájának.

Igy ír Socor Emil, a kiváló román publicista. Ezzel kapcsolatban megjegyezzük azt is, hogy a román sajtó többi orgánuma is foglalkozik a felvetett eszmével és pártállása és világnézete szerint kommentálja azt. Amint már megírtuk az egész idea szerencsétlen és csak ártalmára lehet a zsidóságnak. Emlékeztünk egy történelmi példára. Amikor a XVIII században a francia forradalom idején, napirendre tűzték a zsidókérdés megoldását, a zsidók egy része, az úgynevezett szefárd, spanyol és avignoni zsidók, akiknek már valami jogokat biztosított a feudális arisztokrácia, kijelentették, hogy őket ne kapcsolják össze az elszási zsidókkal, tehát ugyszólván deklarálták azokat, akik nem tartoztak az ő körükbe. A francia »benszüllött» zsidók eljárása nagy felháborodást váltott ki és a franciaországi zsidóság történelmének még ma is legzűlényteljesebb epizódja.

Peltz titkár és Iancu Finkelstein elnök és egy volt szerző urak térsáikkal okulhatnak ebből a példából. Mindenkor faskó: váltott a zsidóság egy-egy rétegének erőlködése, amikor ki akarja vonni magát, a nagy öszszesség problémáiból. Csak szűgyent jelent nekik és bajt okozhat az öszszzsidóságnak! Reméljük, mi érdekel, bucovinai és beszarabiai zsidók, hogy ez a »nauamanizmus» esődtől fog mondani, ahogy ezt Socor is látja...

— Hogyan hívták Löw Imánuel szegedi főrabbi ösét? A »Jüdische Rundschau» egyik számában Löw Imánuel arról ír, hogyan hívták ösét, a híres prágai rabbót. A Hoher Rabbi Löw neve nem Liwa, hanem Löw. Ezt a szót annak időjén Lát-nek ejtették ki és így került a joi helyre a héber leírásba. Az alet a középkori német zsidó helyesírás jele és hangosan ki nem ejthető. Tehát a Liwa szó helytelen. A helyes: Löw.

— Hogyan hívták Löw Imánuel szegedi főrabbi ösét? A »Jüdische Rundschau» egyik számában Löw Imánuel arról ír, hogyan hívták ösét, a híres prágai rabbót. A Hoher Rabbi Löw neve nem Liwa, hanem Löw. Ezt a szót annak időjén Lát-nek ejtették ki és így került a joi helyre a héber leírásba. Az alet a középkori német zsidó helyesírás jele és hangosan ki nem ejthető. Tehát a Liwa szó helytelen. A helyes: Löw.

Miért nem látogatottak a balatoni fürdők?

Budapest. Valamennyi budapesti lapban cikket jelennek meg nap nap után és azt panaszojk, hogy a síófoki és más balatoni strandokon nincs elég vendég. Miért nincs elég vendég? — erre választ adott Fábán Béla országgyűlési képviselő, aki a magyar főváros közigazgatási bizottságában elmondta, hogy még a télen lenn volt egy képviselői választásnál a Balaton mellett, ahol szörnyű tisztasági lapaszt. Februárban a református nőegyletek jótékony célú előadását tartottak Síófokon, s ekkor néhány érlelen, szemtelen szönc beverte a kávéház ablakait. Amikor a budapestiek a tavasszal, lakást mentek keresni, akkor megdöbölték őket kövekkel és karfameléssel »üdüzőlőlék» őket. Ezek közül tíz suhancot elhelyeztek napi két pengő állásokba. De háiba helyeznek el néhány ilyen csirkefogót! — mondotta Fábán, akad mindég más, aki rakoncátlanokká válna a téli károkat okozó balatoni nyári szezonnak. Aki fölemléi kezél, annak rá kell ütni, a kezére és nem lehet tünni, hogy egész vidék károsodjék néhány csirkefogó szemtelenkedése miatt.

Ez a Fábán féle beszéd rámulat a kérdés lényegére. Most már tudják a hatóságok is, hogy mi az oka a balatoni rossz szezonnak. Az emberek (zsidók, nemzisdók egyaránt) nem szeretik, ha pihenés közben moleztálják őket. Inkább lemondanak a »pihenésről», főleg a Balatonnál. Különböben a hatóságok sem sokkal jobbak, épen a napokban beszélte el egy ott nyaraló ur, hogy a zsidó vendégeket kényszerítik arra, hogy nyilasok szentes borbélyokat és hasonló foglalkozásukat vegyék igénybe.

Míg világszerle nagy idegenforgalmi propaganda folyik Magyarország javára, addig a Balatonnál elkergetik nemcsak a külföldi vendégeket, de a különben benszüllött, nyilasok szentes felfogás szerint »idegen» zsidókat is a magyar lenger partjóról.

Békéltető tárgyalások a Zs. N. Szövetség és a Mizrahi ardeali központia között

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség és a Mizrahi országgyűlési központjának delegátusai, Dr. Fischer Jósef emlékeite alatt napra nap összejöttek, hogy a két szervezet között felmerült ellentéteket és az ezzel kapcsolatban felmerült vitás kérdéseket békésen megbeszéljék. A tárgyalások során egyelőre tisztán elvi kérdésekben jutottak a Mizrahi által előterjesztett hivatalnok alapján megállapodásra. A részletesen kidolgozandó és a két szervezet kereteit és jogkörét, valamint az együttműködés gyakorlati kereszülvételét egy harminc napon belül összeülő és közösen kiküldendő bizottság fogja lefolytatni. A Zs. N. Szövetség vezetősége már eddig is kijelentette, hogy a Mizrahi szervezet nagy jelenőségét elismeri és méltányolja és elsöbründ közelességének tekintli, hogy a Mizrahi munkáját úgy erőlködjék mint — a lehetőség határain belül — anyagilag is támogatja. Kijelentette azt is a Szövetség vezetősége, hogy távol álltól ildé minden olyan akció, amely a Mizrahi szervezet presztizsét csökkentené.

— Hogyan hívták Löw Imánuel szegedi főrabbi ösét? A »Jüdische Rundschau» egyik számában Löw Imánuel arról ír, hogyan hívták ösét, a híres prágai rabbót. A Hoher Rabbi Löw neve nem Liwa, hanem Löw. Ezt a szót annak időjén Lát-nek ejtették ki és így került a joi helyre a héber leírásba. Az alet a középkori német zsidó helyesírás jele és hangosan ki nem ejthető. Tehát a Liwa szó helytelen. A helyes: Löw.

Sabbatai Zwi álmissiás hívei, a dönmék, 1666 óta

Táncsal és nagy mulatozásokkal ünneplik a Tiso Beavot Smyrnában

Sabbatai Zwi hívei még ma is tartják a régi tradíciók egy részét, bár mohamedánok. — Hogyan folyik le egy ilyen Tisobeavi ünnepség? — Amikor egy dönmék elrabboltak, egy leány miatt. — Csodálatos szekta, amely kiviszöben van. — Kik a dönmék?

Mit jelent ez a szó: »dönmé»? Török szó, fordításban: szakadárok. Sabbatai Zwi követői, akik 1665 után felveték a mohamedán hitet, legnagyobb részét Szalonikiben, Adriánópolyban, Konsztantinópolyban és főleg Smyrnában élnek. Titokban közelek a zsidó rituálék és héber nyelven végzik ájtatosságukat. Sabbatai Zwit ismerik el Messiaszúnak és a Mindenható Inkarnációja: Ab hó 9-ike, a próféta születésnapja, nápus nagy ünnepek számát. Anyanyelvük a török, de imáiknál a héber, arameus és spanyol nyelvet is használják. Ma már nem él több közülük, mint 15 000 lélek. Intelligenciájuk és élelmességük folytán az 1908 évben lezajlott új török forradalomban nagy szerepet játszottak. Sok hírneves török politikus került ki soraikból. Amikor 1912-ben Szalonikiből görög uralom alá került, kivándoroltak Konsztantinópolyba, ahol a világháború alatt nagyszabású szállításokat eszközöltek. Szalonikiben üdözték őket, mint »ördögök»-et, ezért a grand rabbihoz fordultak annak igazolására, hogy zsidó leszármazásuk. Azonkívül, hogy gyermekeiket egyesek héberül tanítják, különben semmi hajlandóságot nem mutatnak arra, hogy visszatérjenek a zsidósághoz. Sabbatai Zwit egy lelkész, mint aki megmenetlelte őket, a zsidó törvények lartása aól.

A smyrnai dönmék Sabbatai Zwi hívei Ab 9-én vidám mulatozások közepette ünneplik a »messiás» eljövételét

1927-ben Esriel Carlebach zsidó író meglátogatta őket és leírja életüket: — A smyrnai zsidónegyedben csillagfényes augusztus éjszaka van. Tisobeavot ünneplik. A Tóra szekrényekről levetették a függönyöket és fátadlan földönülő zsidók, mezítelék ünek és gyszölnak. Kicsiny gyertyák fénye imbolyog és hatalmas, fantasztikus árnyak rajzolódnak a háttérre. Egyik író és

jajongó hangon recitálja az imákat, a többiek zsongva mondják utána a szavakat. A zsidókatka uccák kihaltak. Az udvarokban üresség, a szobákba, ahova belehet pillantani, a tükrök letakarva, a lakást díszítő képek, szönyvegek egy sarokba összehordva. Úgy néz ki az egész körték, mintha valami járvány tombolt volna az utcákon, és minden házban lenne egy-egy üdöcöt. És mintha a lelkök, valahol künn a városon kívül, egy hatalmas sirnál állnának, gyszölvöl elhunytjaikat. Az ajtók nyitottan állnak, sehol egy hangos szó, semmi gyermeklármá, semmi beszélgetés. Tiso beav. Bójt.

Néhány lépéssel arább, egy nagy széles udvar, a házban élénkség és világosság, fényes kivilágítás, edénycsömpölés, ünnepélyes hangulat. Körben ünek asszonyok, férfiak, gyermekek. Esznek, isznak vidáman, egymást kínalják édességekkel. Ünneplik Tisobeavot.

300 esztendővel Sabbatai Zwi születése után, ünneplik a »Messiás» jövételét, a Ismíri messiást. Nem hittem volna, ha nem látom, hogy a »dönmék» ennyire terjedtek el a világban. Nem hittem volna, hogy a zsinagógától néhány lépésre fogok olyanokat találni, akik dinom-dánomoznak Ab hó kilencedikén, amikor a zsidóság mélyen és keserűen gyszöl.

Akik az asztal körül ünek, néha néha egy hangos szót mondanak héberül, vagy spanyolul, különben törökül beszélgetnek egymással. Amint kiserőm mondja, az énekek, vidám dalok, az Énekek Énekeinek egy-egy ellopott sora, vágyakozások, a piros eskáról és a fekete szakállak közül bugyborékolva lörnek elő. Azután vízzel telt edényeket hordanak körül, megmossák ujjuk hegyét, majd egy asszony felkel ültéből és elkezd letakarítani az asztalt. Azután felém fordulnak kérdően. Amíg ettek, nem sokat hedeltettek rám, de most, hogy valami mászhoz akarnak fogni, bizalmatlan te-

Páris kis zsidói

Egon Erwin Kisch, a »Sender Reporter» aki mesteri tökéletességgel adott mivót és mély értelmet a riportásznak, most ünnepelte 50-ik születésnapját. Ez alkalomból, párisi kiadója egy könyvet kiadta legnagyobb szerűb husz riportját, amelyet 25 esztendő múködése alatt írt. A világhírű riportert egyik mesteri kis munkáját, nagyszerű szeméket és ítéleképességgel ezt a kis gyönyörű szemét itt adjuk:

»Köser»

Velőséges polgárháború folyik a köser szó körül a Quartier Saint-Paul élelmiszer üzleteinek táblán. Eddig azt híhelle mindenki, hogy ez a szó azt jelenti, hogy az ételek a rituális előírásoknak megfelelnek, hogy a mi nem köser, az trélli és hogy a köser szót nem lehet fokozni. Most azonban kiderült, hogy a köser szónak számos fokozata van. A Rue de Ecoiffes egyetlen hentesüzletén van csak egyszerűen így a három héber betű: köser. De a mellette levő charcuterie cégtáblája sokatmondóan kacsint át s azt jelenti: »emesz köser», vagyis én valóban köser vagyok. De ez még semmi. Az utca másik oldalán van egy üzlet, amelyre ki van írva: Schomer hadas», vagyis a vallás igaz örözl. Innen még a legrihodozabb zsidó is nyugodtan veheti a húst. De a szárnnyal is, amit a cégtábla így hirdet: »Jofesz Volailles».

kintelükkel lalálkozom. Kiserőmhöz, egy spanyol zsidóhoz fordulnak, aki az egyik dönmé gyermekét tanítja héberre, s amikor megnyugtató választ kapoll, akkor barátságosan lekin-tettek redm.

Arab Korán-kötetek és francia könnyű regények a dönmék olvasmányai

A szobából, amelyben eddig ülek, ki-mennek. Álmennek egy másik helyiségbe, amely az udvar hátsóbb részében van. Belépünk mi is ebbe a szobába. Semiben sem különbözik atól, amelyből kijötték. Csak a fal mellett áll egy hatalmas könyvszekrény. Már néhány férfi ül itten, alacsony padokon. Egy-mással beszélgetek, de amikor beléptünk, el-hallgattak. Odelépek az üvegajtós könyvszekrényhez és megnézem az össze-visszaságban levő könyveket. Néhány Korán-kötet, arab munkák, egy Voltaire-kötet, egy könyv Maupassantól. Nehéz elképzelni, hogy mohamedán szentkönyvek mellett francia regények fe-küdjenek. Hozzá akarok nyulni az egyik ló-telhez, de egy kéz gyengédén megfogja a kezemet és kijelenti, hogy: tilos.

Elpirulom és bocsánatot kértém... A helyiség kivilágosodik, mert sok petró-leumlámpát hoznak be a szomszédból. Ünne-pélyesség lesz ura a helyiségben. Ekkor megjelenik a rabbi kemény kalapban van, mert Kemál pasa nem engedti viselni a turbánt. Pedig érezni lehet, hogy az jobban hozzánál-lí lényéhez és nehéz elviselni neki ezt a mo-dernizálást. Szalonikiből származik, ahonnan az 1924 évben kiltört nagy tűz után elmenek-ült. Az uolsó dönmé közül való, akik el-hagyták Szalonikét, hogy Smyrnába költözzenek.

— Valóban nincs egyetlen egy »dönmé» sem Szalonikiben? — kérdezőlk. — Nincs, egyetlen egy sem. — De hiszen több mint tízezer voltak. — Igen de elköltöztek, részben Konsztan-tinápolyba, néhányan ide és néhányan görögök lettek. Kizártuk őket a közösségből.

Fantasztikus emberrablás egy dönmé-török vegyesházas-gék megakadályozására

Egy érdekes és fantasztikus történetet hal-lottam egy dönméről, aki a világháború alatt szerelmes lett Konsztantinópolyban egy török nőbe. A salonikói dönmék között óriási fellü-nést keltett az ügy és egy küldöttséget men-esztettek Konsztantinópolyba, hogy a fiatal

hogy az üzletek felett nyelvetekkel ki lesz írva: »Fabrique du pain azymé». Mőzes annak ide-jén a pusztai vándorlás keserűségére való emlékeztetőt rendelte el, hogy egy hétre rá kovászlatlan kenyert kell enni. Ma itt a párisi gettóban az egész éven át kapni maceszt és pedig nem mint ünnepi edeltét, hanem mint a legnagyobb csemegét, amit el lehet képzelni.

Napoleoni hangu proklamációk harsognak a macesz üzletekről. Az egyik jüdis nyelven így szól — »Unsere neue mechanische Mazzo-fabrik laut dem System von die amerikanische Mazzes, was werden gebacken sauber, von besten Mehl, streng koscher, die geschmack-vollste Mazzes von ganz Paris. Fordert überall die Pariser Mazzes weil sie semen garantiert. Jeder Mazze tragt die Nummer 1936. Wir haben bekommen a goldene Medaille in der Ausstellung von 1932. Die Mazzo-fabrik ist unter der Haschgoche von Raw Joel Halkwi Herzog».

Egy másik házon zászló lóg rengeleg hé-ber betűvel, zsargon szöveggel, mely a kö-velkező:

»Da in Hoj hat sich geöffnet a neue Epicurie was verkauft sehr, sehr billig. Die beste und frische Schjoire. Überhaupt die beste Früchte und die Uster Eier, wie im Halles. Auch alle Weinen und pesserliche Produkten, behechscher Horaw Herzog. Es wird übergeschickt alles zuhaus. Ihr werdt viel Geld ersparen.

Macesz

A macesz szó franciául így szól: »Pain azymé». Soha egy berdicsevi maceszt sült nem álmód a volna, hogy az unokát Páris gettójában folytatni fogják a mesterséget és

„arulót” elrabolják. Így is történt. Lefogták az illetőt, elrabolták és addig fogva tartották, amíg a török nő máshoz férjhez nem ment.

Hogyan folynak le az ünnepek?

De térjünk vissza a színhelyre. A rabbi közben levelette kabálját és leheér köpenybe burkolózott. Leveszi kalapját és egy turbánt vesz fel. Egy gyermek átad neki egy zöld selyem vízfűzőt és átcsavarja magán: ez Sabbatal Zwi ruházata. Emlékszem, Olíckel von Hammeln meséli, hogy 1666-ban a hamburgi zsidók így mentek a börtörszere...

Elkezdenek énekelni, monoton hangon, fészta spanyol nyelven. Azután gyorsul a melódia, szakadozott lesz, mintha minden percben félbeszakítanák. Régi vad táncok kísérőzenéje ez. De nem táncolnak. Viszont így is elég nagy az ellenét az itteni hangulat, meg a közölt, amely néhány lépésnyire innen van, ahol zsidók gyászolják Áh hó 9-ét. De még sem világmozgalmat ez már. Kis hullámvérés és nem tengerzúzás.

Zsidó szertartásu mohamedánok

A lámpák még melegebbé lesznek a hangulatot. A hallgatóság fáradt lesz. Nem is tudják talán, hogy mennyi van a szónoklatban és szertartásukban Spinozából, mennyi a chassidizmusból, mennyi a kabalából és mennyi hamisítatlan zsidóságot prédikálnak itten. De a rabbi átéri azt a lelki saltomortalét, amelyet neki itt multéni kell. Háromszáz év telt el már, amióta a leleplezett dímszítás elpusztult a börtönből. Hívei mohamedánok lettek... micsoda művészet kell a léleknek produkálni, hogy mindezt összefogja... csak zsidó lélek tudja ezt mind átélni és megemésztetni.

Vége a prédikációnak. Ismét énekelni kezdenek. Majd imádkoznak. A rabbi a könyvszekrények egy rajtelt részéhez ér és kitarul az ajtó, amely mögött nem Maupassant és Voltaire könyvei dílanak, nem is ősi Koránok és nem arab kéziratok... Csak szent könyvek. Nekünk szent könyvek, A Midrás, a Zohar és még más szent-ségek...

A férfiak kezükkel intenek, szívhez, ajkhoz és homlokhoz érnek, mélyen meghajolnak, mind mélyebben, mintha a könyvek előlt a földre akarnának borulni. Azután kiegészednek és beszélik a szekrény ajtaját. Ujra Maupassant regénye látszik csupán... és az ünnepek vége.

Igy ünneplik a dönméket... Ab hó ki-lencedikét, Tisobeavot...

És egy utcát árusról is látom egy kedves plakátot, melyet a mellére tűzött és melynek a szövege a következő:

„David Sonnenbloum, was ist hier gestanden in Tor, hat sich gemacht a Butik in Hof von alles und verkauft billiger wie überal. Kommt herin sich überzeugen, wardt ihr erstaunt werden, Raisins, Bananes, Oranges, Appyl, Barnes, Pommes de terre, Tomates, Cibelos, Karolies, Asperges“.

Ahol laknak.

Hol laknak a párisi zsidók? Mikor XV ik Lajos családjával együtt Versaillesből Párisba futott és a nagyurak és márkik Coblenzba szöktek, akkor a felszabadult zsidóság beköltözött a Quartier du Marais és a Quartier de Temple városrészeibe. Így lett gettó Párisnak ebből a negyedéből.

Az utolsó százötven évben a helyzet nem változott. A paloták megvannak a régicimerkekkel és az arisztokratikus multtal, de ott vannak a zsidók is. Például: a Rue Charlemagne 118 ik számban lakott valaha Bianca királyné, szent Lajos édesanyja. Ma a palota első emeletén Madame Corenblum okleveles szülész-nő lakik, a harmadik emeleten pedig Dávid Smul-kovic, akinek az a foglalkozása, hogy a Madame Corenblum által világra hozott ifjakat Ábrahám szövetségébe felvegye.

A Rue Jardins de St. Paul 8-ik szám alatt lakott valaha a férfi, ekil Francaország

Nyári sirámok egy fürdőhelyről, amiért a zsidókat megverik és az újságok megírják

Elmentem egy fürdőhelyre. Megérkeztem az állomásra és azonnal nagy szerencsém volt. Már az állomáson találkoztam egy panziótulajdonossal aki rögtön rámakaszkodott és nem akart lemenni rólam.

— No, most megcsípiem! Már régen keresek kulatokat egy újságról után, akinek kiönt-helem szívem keserűségét. Mert ezt nem lehet bírni tovább. Milt művelnek maguk újságról, egy-némely fürdőhelyről? Így például Magyarországon Siófokkal, nálunk pedig a bucovinai fürdőkkel. Az egész szezonot lőnkretelték. Még koldusbotra jutnak és mindenért az újságok és az újságról a hírlások. Várjuk a szezonot, mint a zsidók a messiást, és a penziót üres-sek, a villák kihaltak, az útelek elhagyatottak... És mindez azért a sok irkálásért. Még azt kér-dezné, hogy miképpen? Ha a vonásban egy-két zsidót megvernek, ha néhány ablaklábát be-törnek, ha... ha egy helyen egy kicsike bombácska robban, abból maguk rögtön meg-főzik a pecsényéjüket. Mindent megírának azon-nal. Hát kell ezt az egész világnak tudni?

Ezek az Őnök újdonságai! Ha egy zsidót megvernek, az meguknak újdonság? Az szen-záció? Az egy világesemény? Hahaha! Hát kérem én Őnt, mikor nem verték a zsidókat? Ezeket a jelenségeket, hogy egy mondjam, magasabb szemszögből, magasabb hisztóriai szempontból kell tekinteni. Érti ezt? Történel-mi látásból?...

Nem tudtam ezt a beszédfolyamot elál-lítani. Csak folytatta tovább: Emlékezzék a sponyol inkvizícióra! Gondoljon a chmelnicki pogromokra. Az orosz rémségekre, és ezeket hasonlítsa össze, azokkal a kis kilengésekkel amelyek most előfordulnak az egyes fürdőhe-lyeken. Semmi az egész azokhoz képest és maguk mégis hogy felüjjük! Figyelmeztetem az újságrólkat, hogy nem hallgatunk sokáig. Bemelegítjük majd a lapokhoz és összetűjűk a szerkesztőségeket. Összeromboljuk az ír-gépeket és szíjelszörjűk a kéziratokat.

— Mi már meg is szervezedükünk. És összefogjuk majd a vendéglősöket a penzió-tulajdonosokat és ordítani fogjuk: le a szer-kesztőségekkel! Le velük. És velünk tartanak majd a hordárok, a kocsisok, a fürdősök, a lakásközvetítők, a pincérek, a szakácsok, a tejesek, a mézárósok. És jönnek majd a fürdőhelyek koldusai, akiknek ezentel nem lesz kikől koldulni. És jönnek majd a környék parasztjai, akik nem tudják eladni a zöldsége-

épp úgy tisztelt, mint Szent Lajost: a legke-vésbé sem szent Rabelast. Itt is halt meg eb-ben a házában. Ma a házat Jacques Axel Che-vais bétkereskedő bérlti, kinek irodájában 16 hivatalnok dolgozik.

És így van, hogy a zsidó ünnepeken ez az előkelő városrész olyan, mint egy román vagy lengyel gettó. Minden táncierem Jomki-purkor imaházzá változik. Alig van egy ház, ahol minden emeleten istentisztelet ne volna s a házak kepi előt hárszonyruhás flucskák és kis lányok várnak a leinolás befejezésére.

A kis zsinagógák női kerzátán élénk dis-pula folyik a „Heint” című zsargon napilap legújabb regényfolytatásáról, ahol egy fiatal leányt minden másodnap leánykereskedők ra-bolnak el és minden harmadnap megmenekül. Olyan nyelven beszélnek egymással a zsidó asszonyok, melyet az idegen alig képes meg-érteni. Ez a mondat pl.: meine Fies géhen schon in die Ecole nem azt jelentti, hogy a lábai iskolába mennek, hanem azt, hogy a fia, fiis.

A zsidó vendéglők táblái remek egyveleg-ben mutatják a zsidó ételeket. Egyik helyen a-t lehet olvasni, hogy Brojd a discretion, a másik helyen azt, hogy: Nudelach avec paveau, vagy ezt a megjelölést, hogy tous les jours specialités de creplech. Mikor a sólet szót olvasom, eszembe jut, hogy ez a szó igazán francia eredetű, mert hiszen ezt az ételt péntek este melegágyba tették (chaud lit), hogy szomb-aton is meleg maradjon.

ket és a gyümölcsöt (mégdrága áron) de nem maradnak majd el az orvosok, a pro-fesszorok sem. És jönnek majd a todrászok is, meg a manikűrös, pedikűrös, mosónők és szabónők is...

— És elindul majd a hadsereg és meg-támadja majd a szerkesztőségeket. Kiönljük a sok tintát, összeröjűk a berendezést, az elő-fizetők jegyzékét lüzbedobjuk, mindent széjfel-törünk... vége lesz mindennek.

— Vagy pedig: nem irnak többé arról, hogyha egy zsidónak kellemelensége támad, nyaralás előtt, után vagy közben! Különben is, most már vigyázunk a vendégekre. Először is megvizsgáljuk, hogy nem-e rabló. (Ő mert mondani, a penziótulajdonos, hogy a vendég rabló! Hát van nálnaknál nagyobb?...)

Legyen vége az újságok rémségeinek. Ha meg is vernek egy zsidót, valahol messze, hát mi van ebben... nem vagyunk-e golesz-ben?...

Ne ijjenek többé a lapok sohasem ilyen kellemelenségekről — mert ha igen, akkor baj lesz...

Ilyen bevezetés után, megkezdtem a für-dőhelyt kurátálni.

A fenyegetések „kiheverése” eltarított két héttel. Azután hazautaztam és beültem a redakcióba. Megirtam rólok, ami nekik fáj... mi fájunk nekik... mi...

Zsidók

írja filmeket forgatnak!

A csehszlovákiai filmpar nagyon büszke. A „Port Artur” filmet fogják forgatni, amely két oldalról is nagy érdeklődést keit. Először is: ilyen nagyértékű filmet még nem forgáltak a Csehszlovák köztársaságban. A német és francia verziók összesen 10 millió cseh korá-ba kerülnek. (Körülbelül hatvan millió lei)

Módszór: a filmet a német propaganda-minisztérium közvetlen felügyelete alatt készí-tik. A filmcég Guhse nevű rohamosztagos vezetői engesztálta, hogy a német verziót ve-zesse. Természetesen az árlapragrafust a leg-szigorubbant ke szűkítvűzik. És a két „érde-kes” momentum mellett a harmadik a legér-dekeesebb. És pedig az, hogy a filmet készítő cég nem valami cseh vagy német, hanem, hanem... zsidó. Névszerint: Lustig és Auerbach. Mi következik majd a végén? Hogy egyellen zsidó szem sem láthatja majd ezt a csodaművet, amelyet színárják készítenek szin-zsidó pénzre. Talán, talán, még Lustig és Auerbach urak sem nézhetik meg azt a fil-met, amelyre 10 millió cseh koronát költöt-ték? Az még hagyján, hogy nem látják majd a filmet, de mi lesz, ha a befektelt pénzt sem fogják viszontlátni?

Nem fogják ordítani a Cauletterrel együtt: Heil Hitler!

A lábizzadás ellen biztos szer a Csanda-féle „PODEOL“

A lábviz után a lábat bepo-dolozva, azonnal megszűnik a legerősebb lábizzadás, égető ér-zés, pöffedség. A kibezelt lábat meggyógyítja, a bőrt pu-hán tartja, a járást végtelen könnyíti, szagtalanít. Kapható: gyógyszertárban és drogériában. Készíti Csanda gyógyszerár, Oradea.

HIREK

„Népünk” cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5696

Péntek: Av 12, július 31. Szombat: Av 13, augusztus 1, — 4: חרן ד. Heli szidra: אהרן. Heli hatóra: חרן נהם.

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 7.45. gyertyagyújtás 7.55. Istenisztelet kezdete 8.00. Szombat befejezése 9.00

Képek a forrongó országból..

Egy hős, aki önmagát legyőzi

Smlansky írja a „Bustena”-ban: Különleges hőstétsséggel viselkednek a zsidó autóvezetők. Hallatlan nagy lélekerő kell ahog, hogy órákig üljön valaki a volán mel-lél, abban a tudatban, hogy minden fa megül a halál rétegkék rája. De az a zsidó „pa-raszki” réteg is negyszerű hőstétsséggel tett tenuságot, akik künn a földéken most érez-heték először, mi az a földdel szorosan egy-beformni. És mi az őnuralom. A palesztinai nyugtalanságok három hónapja alatt a zsidó telepesek egyellen arab ültetvénynek sem oztok a legcsekélyebb kárt sem. És egyet-len arabnak sem görbült meg a hajaszála, aki a zsidók köztül bekéssen forgolódott. Ha a zsidó kolonia mellett arab faluban beleg lett egy arab ayerek, nyugodtan hazta a ko-lonabelt zsidó orvoshoz. Sürgős esetekben a zsidó orvos elment az arab faluba. Tud-juk, hogy a külföldi sajtóban vannak hangok, amelyek azt mondják majd: miért nem álla-nak bosszút a gazettekért? Ezek elfelejtik, hogy nem verbosszuért illegző zsidó csö-cselők lakja ezt a földet, hanem egy sok-ezeréves kultúrnrőp ivadéka. A „bosszúállás” sohasem volt népi sajtóosságunk. Mi nem tudunk megölni egy embert azért, mert ahog a fajhoz tartozik, amelyik ellenük tör. Mi nem tudunk egy fát lövestől kicsavarani, csak azért, mert ők lőnkretelték fainkat. Boldogak va-gyunk, amiért a zsidó őnuralom és egység a zsidó nének ültészte dícsőséget szer-zett. Ez volt legjobb fegyverünk ellenségeink ellen, akiknek bizonyára az volt legnagyobb végyuk, hogy provokáljanak bennünket. Ez a viselkedés az angolok előtt is emelle tekinté-lyünket. Nem kezelhetnek bennünket úgy, mintha mi is egy félvad nék volnánk. S mi továbbra is ültelmet kell mutatunk. Nem szabad elfelednünk a holnapot, a máert. Mert hiszen a holnap sokkal szebb lesz, mint amilyen a tegnapi volt. Ez kélségtelen.

Tragikus emberi epizódok

Bachman Klantareff 29 éves egyetemli hallgatót szíven lőtték. Megsebesítették Chaim Jelenksy jesiva bocheri is. Amikor a rendőrök felkereste kihallgatás céljából, akkor Je-lenskyt a „Merchz horáv” jesivában találák a gemore mellett és tenult, bekötözött meg-sebesült lábbal. Néhány héttel ezelőt meg-támadták Buncyk nevű tel-avivi kereskedőt Jaffában. Ali Chasan Iszbi nevű 23 éves arab esztalosmunkás addig ültöte a szerencsétlen zsidó fejét, amíg annak koponyéját széjfeljuzta. Egy rendőrlist és egy arab rendőr tanu-skodtak, hogy a gyilkos arca véres volt azok-tól az ütésektől, amelyeket Buncykól véde-kezős közben kapott. A gyilkost egy zsidó rendőr fogta el. A bíróság előtt azzal véde-kezett a gyilkos, hogy a zsidó provokálta. Ez teljesen lehetetlennek bizonyult, mert szinarab lakta uccában nem kezd ki a legbátrabb zsidó sem. Tizenöt évet kapott. (Ha csak nem jön közebe valamilyen amnesia!) A házálit-mánnyal, amelyet a jeruzsálemi zsidó uccában széjfel kapkodtak, mert hiszen húst nem lehet már régebb idő óta kapni, három embert öl-tek meg és huszonhárom súlyosan megbete-gedett. Kiderült, hogy arabok megmérgezték a házálitmánnyal. Epizódok, amelyek rendkívül tragikusak, de nem végtelensek. Egyént tragédiák, de a zsidó építkezés azért tovább folyik rendület-len kitartással.

A Siralom falánál

A „Davar” a következő leírást közli, egy a Siralomfalnál tett látogatással kapcsolatban. — Ezekben a napokban elfogott a vágy, hogy meglátogassam a Szentfalat, hogy bejár-jam a keskeny uccákat, amelyeken keresztül vezet az ut. Kora reggel a Jaffai-kapuzoz mentem. Az ég olyan mint régen, de nincs tolongás, a főzeléárusított visongása, a tevehajcsárok hangja sem hallik. A Churra-

zsinagógából kihallatszanak az imák. Különböző irányból jönnek imaköpenybe burkolt — főké-pen szefárd — zsidók, akik valamennyien a siralomfalhoz igyekszének. A Falmál hóféhé-r köpenybe burkolva áll a falfelé fordulva egy szefárd zsidó és sir. Az előimádkozó hangja messzre hallik. Az asszonyok a fal másik végében, csökolgatják a köveket. Mindenféle nyelven imádkoznak: spanyolul perzsául, törököl, sőt még arabul is. Egy eszelős, beleg szefárd odaszól hozzám: Léted emott áll egy chaluc rövid nadrágban, feltört ujakkal, ott lesz valami. Valami, emi kinő a sok bozól közül.

Vizvezeték és rádió

Ebben az évben két olyan változás történt Jeruzsálemben, amely bizonyos szempontból korszakosnak mondható. Az egyik: a bőséges víz, a másik: a saját rádióleadóállomás. Van-nak, akik jól emlékeznek arra az időre (hiszen nem is volt régen), amikor nem volt elég víz a mosdóshoz. Ma már alig emlékeznek erre az időre, főleg azok, akik elegáns fürdőszo-bákba, kényelmesen aláállanak többször nap-jában a tus alá. Egy öreg néike büszkén mutogolja ismerőseinek, hogy a „Ceno urenu” ban tisztán olvasható, hogy akkor jön majd Messias, amikor Jeruzsálemben bőségesen lesz víz.

Epen olyan „megától értetődő” az, hogy naponla háromszor jelentkezik a jeruzsálemi rádióállomás. Előbb az angol heng recsegi: „Here is Jerusalem calling”. Ezután jönnek a „harcléri” jelentések, az arab frontról, utána megszólat a héber szpiker: Hazinu lekol Jeruzsálem, salom alechem” ez a szó „hazinu” ismerősen cseng a zsidó füleknek, hiszen ezzel kezdődik a heli szidra, amely áldást és átkot mond azokra, akik nem tartják az isteni pa-rancsokat. Azután jön a szép keleti zene... Csodálatos, hogy milyen természetességgel for-gójják a rádiót a halgatók, hogy hallgassák a jeruzsálemi leadót. Pedig az egész, alig né-hány hónapos...

Tragikus emberi epizódok

Bachman Klantareff 29 éves egyetemli hallgatót szíven lőtték. Megsebesítették Chaim Jelenksy jesiva bocheri is. Amikor a rendőrök felkereste kihallgatás céljából, akkor Je-lenskyt a „Merchz horáv” jesivában találák a gemore mellett és tenult, bekötözött meg-sebesült lábbal. Néhány héttel ezelőt meg-támadták Buncyk nevű tel-avivi kereskedőt Jaffában. Ali Chasan Iszbi nevű 23 éves arab esztalosmunkás addig ültöte a szerencsétlen zsidó fejét, amíg annak koponyéját széjfeljuzta. Egy rendőrlist és egy arab rendőr tanu-skodtak, hogy a gyilkos arca véres volt azok-tól az ütésektől, amelyeket Buncykól véde-kezős közben kapott. A gyilkost egy zsidó rendőr fogta el. A bíróság előtt azzal véde-kezett a gyilkos, hogy a zsidó provokálta. Ez teljesen lehetetlennek bizonyult, mert szinarab lakta uccában nem kezd ki a legbátrabb zsidó sem. Tizenöt évet kapott. (Ha csak nem jön közebe valamilyen amnesia!) A házálit-mánnyal, amelyet a jeruzsálemi zsidó uccában széjfel kapkodtak, mert hiszen húst nem lehet már régebb idő óta kapni, három embert öl-tek meg és huszonhárom súlyosan megbete-gedett. Kiderült, hogy arabok megmérgezték a házálitmánnyal. Epizódok, amelyek rendkívül tragikusak, de nem végtelensek. Egyént tragédiák, de a zsidó építkezés azért tovább folyik rendület-len kitartással.

Epilepsziában szenvedők

Végre felledezték az ön belegségének is a gyógyszerét. Most végelelék már végre az eszméletlenségi rohamos, a rettenetes görcsös rángatózások. Azok, akik ebben a kegyetlen betegségben szenvedtek, most megszabadul-tak testi és lelki fájdalmaiktól.

Ami mindenki előtt teljes lehetetlenségnek tűnt, az ma megvalósult, az epilepsziás bete-gek 90—95 százaléka gyógyítható, hála a híres amerikai „Donhide” nevű gyógyszernek.

A belegek millióit a világ minden rézeé-ben az orvosok által az epilepszia összes ese-teire előrt „Donhide”-kezelésnek köszönhetik gyógyulásukat.

„Donhide” kapható a vezérleprőléselői: Császár D. gyógyszerárban Bucuressti, Calea Victoriei 124. Vidékre 200 lei utánvét mellett küldünk.

Exclusiv nyári ruhananyagok

Selymek, burettek, vásznak olcsó szabott árakban Kertész divat-áruházban, Plaja Regina Maria 1.

— Diszkvalifikálás a berlini Olim-piád miatt. Deutsch Judithot, a bécsi híres uszójajnoknő, az osztrák uszósövetség disz-kvalifikálta. Deutsch Judith ugyanis kijelen-tette, hogy zsidó létre nem megy Berlinbe az Olimpiászra.

— Egy második radomi per. Ra-dom. Julius 20-án a radomi hadbírósg előtt újabb pert tárgyaltak öt paraszt ellen, akik 1935 november 29-én Klowban — Prytyk mellett — meglátdadtak zsidókat. Az eset úgy történt, hogy november 29-én a Prytyk és Odrzywol városok köztül nyugtalanságot lőrték ki a parasztság körében. Az Odrzywol városában levő zsidók elmenekültek. Három menekültektől telt kocsnak sikerült a városba jutni. A negyedik kocsnak körülbelül harminc zsidó ült, kiket elfogtak a parasztek és a leg-súlyosabban bántalmazták őket. Monisz Poz-nanszky nevű zsidó sebesült néhány napra rá belehalt a kapott sérülésekbe. Hers Wrub-leszky hat héttel fektült élet és halál között. Elvesztette beszédképességét. Melech Montag nevű sakter is súlyosan megsebesült. Voltak akiknek karja tört el, vagy lába, sebesülés nélkül egy sem menekült meg. Most kezdi a radomi bíróság tárgyalni az ügyet.

— Aki jól akar étkezni, keresse lei Bucuresztiben, Str. Emiratului 8 szám alatt, a Targul Lapusról elszármazott Herskovits Samu orth. kóser vendéglőjét.

— A prágai zsidóság kitérésai statisztikája. Prágából jelentik: A zsidó hitköz-ség újabban mejeient statisztikai jelentése sze-rint 1935 ben Prágában 187 személy hagyta el a zsidó vallást. Ezek közül 140-en felekezet-néikültek lettek, 29-en római katolikusok, 10-en evangélikusok és 8-an csehszlovák vallá-suk. A zsidóság kebelébe 1935 ben mindö-sze 50-en léptek be és pedig 18 férfi, 25 nő és 7 gyermek.

Olcsón nyaralhat BILIZ község-ben. (Iadvölgy állomás) Silberstein Bern-náthnál. Gyönyörű vidék, klimatikus levegő, 500 méter a tenger felett. 25%-os vasuti kedvezmény. Szigoruan orth. kóser konyha. Sinautó csatlakozás a remeci Stána-ra. Felvilágosításért forduljon: Silberstein Bernáth-hoz, Bulz. Gara Valea Iadului.

— Saját gyártmányu cipőt, garancía-val legolcsóbban vehet SZIRMAPY náli, Oradea, Sas-palota.

Az erdélyi zsidók találkozóhelye! Megnyit BERKOVITSNÉ (Oradeáról) orth. kóser étterme BUCUREȘTI, Str. Lipscani 7. Elsőrangú erdélyi konyha!

Az oradea-i SZILÁGYI-féle orth. kóser zsidó fiuinternátus felvesz az 1936—37 tanévre bentlakó és bejáró növendékeket. Az internátusban a tanulók okleveles tanárok gondos vezetése mellett teljes testi és lelki fejlődése biztosítva van. Az intézet igazgatója Dr. SZILÁGYI zsidóliceumi tanár. Érdeklődők. Oradea, str. Delavrancea 17-hez forduljanak.

Miért mosolygott Mona Liza?

Mert tökéletes egészségnak örvendelt ami beragyogta egész arcát és évszázadokon át halhatatlanná vált híres mosolyával. A nő szervezete egy ropant érzékeny gépezet, az ovarialis mirigyek hiányos működése sorozatosan vonja maga után az egészségre káros zavarokat: fejfájást, hányásokat, ideges hevüléseket, hogy a menstruáció vagy klimakterium (változó évek) időszaka a nő számára elviselhetetlen kávariát jelent.

Amióta Amerikába a „Menoklin” új gyógy-szerkészítményt fejtettek ki, azóta ugyiszólóvén végezték a nők szervezeteit. Mert a „Menoklin” megszünteti mindazokat a morbid jelenségeket, amelyek a nő kritikus korában fellépnek is teljesen megszünteti az összes kínzó féjdalmakat, míattal a nő újulni visszanyerheti lelt nyugalmát és egészségét.

A gyógyszer kapható: Császár E. gyógy-szerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124. Vidékre 125 lej utánvétellel küldjük.

— Kik utasították vissza a heidelbergi egyetem meghívását? A heidelbergi egyetem 550 éves évfordulójára meg az összes külföldi egyetemeket. Ezek közül a meghívást a következők utasították vissza: Anglia: Oxford, Cambridge, Seffield, Birmingham. Mit or ezek a lemondások beérkeztek, a többi angol egyetem meghívását visszavonták. Hollandia: Amsterdam és Leiden. Svédország: Lund, Norvégia: Oslo. Svájc: Bazel U. S. A. Virginia, Yale egyetemei és még tucat, Belgium és Spanyolország egyetemét már meg sem hívták, mert a megindult bojkottmozgalom folytán biztos lemondásra számítottak.

— Siesta Szanatórium Budapest, I. Rákth György ucca 5., a főváros egyik legideálisabban fekvő gyógyintézete. Bel- és ideggyógyászat, sebészet, szülészet, nőgyógyászat, urológia, s.t.b. Röntgen, kémia és mikroszkopai laboratórium. Elektrokardiograph (szívvizsgáló). Kroch féle alapanycsere vizsgáló készülék. Enterocleaner (bélfürdő). Modern vízgyógyintézet. Orvosi fogvétel vil-lanyűtemű konyha. Elsőrendű ellátás. — 9700 négyzetöles park. — Olcsó árak!

— Ki fizeti meg a palesztinai angol haderő ellátását? Londonból jelentik: Az angol alsóház egyik legutóbbi ülésén kérdést intéztek a gyarmatiügyi miniszterhez, arra vonatkozólag, hogy ki fizeti meg Palesztina megvédésének költségeit? A miniszter kijelentette, hogy 50.000 font többletkiadást jelent ez, amelyet a gyarmatiügyi miniszter kell megfizessen a hadügyi lércsá javára. Elhatározták, hogy végrehajtásában a többletet a palesztinai kormány kell megfizesse. Ezt természetesen könnyen teheti, mert a kormány-nak tudvalevőleg budzsétárisa többlete van.

— Constanța-ban, a »Tel-Aviv«, leg-jobb hírnevűk örvendő és szigoruan orth kóser vendéglő, Str. Traian 14. szám alatt. Melamed Igrác (Sibiu) irányítása mellett, megnyitott. Elsőrangú ardeali konyha. Olcsó árak. Szűség esetén megfelelő lakás.

Özv. Stern Sámuelné
(volt Amsel)
Orth. kóser vendéglőjét
ORADEA, sir Nicolae Iorga 19 alá
(volt Berkovics vendéglő) helyezte át
Esküvők és bankettek rendezését
emeleti külön teremben vállalom
Utazóknak és abonenseknek nagy
árkedvezmény!

A „mi van eladó” szintén az áriaparagrafus alá került

Ismételjük azt, amit már többször állítottunk. Hogy nem lehet lelagadni, hogy a német, alapos és pontos nép. Ott nem lehet semmi sem „elschwengolni”, ott nem lehet valamit úgy intézni, mintha elfeledkezhetnének róla. Így például a handlépar. Ez megvevett foglalkozás csaknem az egész világon és mert nem ekartak vele sohasem sehoh foglalkozni az „uralkodó népek” odadobták koncnak: a zsidóknak. És a zsidó, mit tehetett egyebet. Ugyis rulltja volt és van a vándorlásban, úgy is a jövés menés szomorú kenyerét eszi évezredek óta, elkezdte járni a maga útját, az egyes országok országúlján keresztül és mindenütt összerzedték az ócska rongyokat, nadrágokat, mellényeket és mindazt, ami a „mi van eladó” szóra kikendikál az egyes háztartásokból.

Most az alapos németek megkezdtek innen is kiszorítani a zsidókat. Az „Angriff” a horonkeresztesek legradikálisabb orgánuma, azt írja, hogy a német 16.000 rongyszedő körülbelül egy milliárd márkát forgalmaz egy évben. Ez sok ahhoz, hogy a zsidók kezén maradjon. Ezért azt ajánlja, hogy a 16.000 rongyszedő szervezkedjék meg, (nagyrésük persze árja), akik e szervezkedéssel „erejük és jelenlőségük” tudatára ébrednének. Ezen-tul tehát itt is hátrébe szorulnak a zsidók. Le a zsidó handlékkal Hitler boldog országában. Ezt is fejt alapon szervezi meg a német a pösség. És még a rongyot sem szedhetik többé a zsidók. Még a rongyot sem. Csak a sátorfájukat szedhetik és mehetnek a népek országúljára, hogy valami ócskát, valami keszveszt találjanak. Bár — sejtös — még „ócska” országunkat sem akarják visszaadni. Még ott is üldöznek bennünket az arabok...

A Cionista Aktionskomité július 25-én összeült Zürichben. London. A cionista executive elhatározta, hogy ezévi szesz-szűjt Zúrichbe hívja össze. A megnyitás július 25-én történik. Elnökölni M. M. Ussischkin fog. A londoni executive, Weltmannal az élen, részvesz a gyűlésen. Körülbelül 80 tag jelenléte számíthat. Itt említték meg, hogy az executive Londonban tartózkodó tagjai gyűlést tartottak Londonban, ahol a repülő gépen Palesztinából érkezett David Ben Gurion referált a palesztinai helyzetről. Ben Gurion többek között arról is tájékoztatta az executive-t, hogy az arab sztrájk tulajdonképpen összeomlott már. Ami most még van, azok csak „bátorló” jelenségek, amelyek a nem-hivatalos arab executive kedvéért van, amely most Londonban időzik. A „Deutschen Allgemeinen Zeitung” azt írja, hogy az arab sztrájk összeomlásban van és likvidáció alatt áll. A német sejtő, amely különösen jól van értesítve a forradalmi megmozdulásokról, a sztrájk teljes összeomlásáról közöl részleteket. Az arabok elvesztették a gerilla-harcot. Az arabok nagy presziszvesztéséget szenvedtek, mert hiszen tulségosan exponáltak magukat az arab vezérterflak. Közlik a német lapok azt is, hogy az arab nagybank két jó bonitású arab vállalkozó ellen csődnnyitási kérvényt adott be a hatóságknál. Ha nem fognek különleges intézkedéseket tenni, akkor nagy összeomlások lesznek az arab gazdasági körökben. Az arabok negyedéve nem fizetik a lejárt váltókat, hanem azok fizetését a nyugtelanságok utánra ígrik.

— A délafrikai németek ellenzik a zsidók bevándorlását. Cape-Town. A „Deutschafrikaner” című német újság, amely Fokföldön jelenik meg, cikket közöl arról, hogy nem szivesen látják a zsidó bevándorítókat. „Bár Délafrika szivesen látja a német bevándorlókat” — írja többek között a lap — „de mert sok közülük az „idegenvérű” zsidó, azért beadvánnyal fordultak a kormányzathoz, amelyben kéri a bevándorlási törvény megváltoztatását, a zsidók hátrányára”.

Asszonyom ön megérdemli, hogy szebbé és bájosabbá tegye külsejét

Első lépés ehhez bőrnek rendbehozása, amit a hirtelen jött tavasz önkretelt s ma tanácstalanul áll, hogy mit is használjon. A modern kozmetikai eredmények azt igazolják, hogy arcnak tökéletes rendbehozására legalkalmasabb a 2 számú Floreal krém, amely a legelőrontottabb arcbőr is 10 rap alatt megújítja a seplős, pallanásos, májfoltozott arcot a legbámulatosabb módon széppé varázsolja. A Floreal 1. sz. krém a Floreal lényegző puderral használva nem engedi a seplők kijövetelét arcát bársonyossá, üdévé teszi, láplálja az elhasznált bőrszeleket utánpótlását, a meglévő ráncokat kímélija és petyhüdt bőrt rugalmassá teszi, egyúval új külsőt kölcsönöz.

A Floreal krémet tévelyeni élt 40 lej, puder 30, 50, 90 lej. Főlerakat: Pap drogéria, Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 9. Naponta postai széküldés.

— A zsidók letelepedése ellen küzdenek Cyprus szigetén. Athén. A különben nem zsidóellenes „Practa” című görög napilap erőteljes támadást intéz a cyprusi zsidó letelepedés ellen. Évek óta folyton növekedik a gyárosok, földbírók és nagykereskedők letelepedése. Folyton növekszik azoknak a száma, akik a rossz gazdasági viszonyok miatt eladják birtokaikat. A mi görög szle-tünkön egy folyton növekvő zsidó kolonizáció erősödik, mert több biztonságot nyújt Cyprus, mint palesztina, ahol az arabok nyugtalankodnak. Folyton változik a sziget etnikai összetétele, amelyet az angolok elmozdítanak, mert ez az ő érdekeiket szolgálja. Ha a zsidók bevándorlása tovább tart, akkor az ott-lakó görög lakosság érdekeit a legnagyobb mértékben veszélyeztetve vannak. Nem fognak elfeledkezni arról, hogy alkalmatlan megmuffassák hatalmukat. (Igy ir az athéni újság!).

— 50.000 zsidó van a palesztinai önkéntes zsidó hadseregbe beszerve. London. A „News Chronicle”, nagy angol újság, rendkívül érdekes hírt közöl tudósítójátólól, aki most érkezett vissza Palesztinából. A szentföldön a zsidó ifjuság önkéntes katonai formációkba van tömörítve. Nem kevesebb, mint 50.000 ember van beszerve, ebbe a zsidó önkéntes hadseregbe, jól megorganizált erődítmények és betonfedozók felépít rendelkeznek, több rádióadójuk van és kitűnő jelző szolgálataik. A csapatok legmodernebb gépjárművekkel, kézigranátokkal, bombákkal és munitcióval vannak felszerelve, és az egészségügyi szolgálataik is mintaszerűen van megszervezve. A védősereg sejtrendszer alapján van beszerve minden egyes sejtbe két ember tartozik. Tilkos tanács áll a szervezet élén, amely valamennyi zsidó szervezetből rekrutálódik. A több száz zsidó telepeken működésben levő mezőgazdasági traktor kevés változtatásokkal átalakítható páncélcsohikká. A tudósító megjegyzi végül, hogy az angol kormány ismeri ezt a védősereget és nem tiltakozik működése ellen.

— Zsidó-arab kerekasztal konferencia. London. Bizonyos politikai körökben felvetődött az eszme, hogy az arab-zsidó ellentétek eliminálására egy „kerekasztal” konferenciát hívnak össze amelynek az lenne a célja hogy a mostani ellentéteket megpróbálták eliminálni. Palesztinában is vannak mérlekedő körök, amelyek ebben társadoznak, egyelőre azonban semmiféle konkrétumot nem tudnak.

Budapestre utazók figyelmébe!
Orth. kóser penzió Budapest központjában, Andrásy-ut. 43. szám Augustus 2-án megnyitlik. Modern kényelemmel berendezett ragyogó tiszta szobák, folyóvízzel. Kivánatra diétás konyha. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos: Friedman Józsefné (Andrásy ut. 43) vagy Oradeen özv. Strasser Ignátné. Sir. Nicolae Iorga 17 szám alatt.

BUZIAS GYÓGYFÜRDŐ
ROMÁN NAUHEIM
Természetes, pártatlan szénasavas, radioaktív sós, vasas forrásokkal. — Biztos gyógyhatás. Szív és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos értelemszedés, veszabj, vérszegénység, izomcsusz, hólyaghurut és ki terüléses idegesség esetén. — A változatos zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépett idegbajok (Tabes) esetében a legjobb eredménnyel. — Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés. Kitűnő konyha, elsőrendű szállodák. Diétás penziók mérsékelt árakkal. Modern napfényes uszoda. A CFR. vonalain utazási kedvezmény. — Állardat katonazene. Pauszálkurák az „Europa” utazási irodák ulján. **Fürdőidény május 15-től október 1-ig.** Prospektust, felvilágosítást küld Muschong Buziasi Gyógyfürdő R. T. Fürdő Igazgatóság Buzias, Énán!

wolfenau Wolff Károly halálára

A budapesti fajvédő antiszemizmussal vé-zére Wolff Károly meghalt. Hirtelen halt meg és gyászolt fogják bánatos fajvédő barátai és legjobban 30 esztendő fia, akit a protek-ció lován belovagoltatott egészen fiatalon a Rómus körhöz igazgató-főorvosi állásába. Wolff Károly nekünk zsidóknak is „méltatunk” kell és megmondjuk, hogy rendkívül sokat ártoit a magyarországi zsidóságunk. Ó volt az, aki megkezdte a kiméltlen harcot, a pesti város-hádon a zsidó „befolyás” ellen, Holott ez a befolyás természetes is volt abban a világ városban, amelynek 20% a zsidósághoz tar-tozik. Azonkívül, hogy a legutóbbi 50 esztendőben a magyar főváros bámulatos fejlődése sokrészből a zsidó leleménységnek, alkotási kedvnek egyik maradványát említe. A régi világban, tagadhatatlanul jó dolga volt a pesti zsidóságunk. Szabadon dolgozhattak, alkotha-

ttak és olyan lázas tempót dikált, amelynek áldásait a Wolffok is élvezte, sőt a Wolffok fiait és unokáit is. Ekor jött Wolff Károly, a sváb származású fajmagyar és nekirugaszkodott a magyar-orosz zsidó-ágnak. Ki veltük a város házeről és megkezdődött a zsidók kulturális üldözése. Zsidómentesítették a hivatalokat, a törvény-hatósági bizottságban is teljesen leszorították számukat és nullifikálták befolyásukat. Wolff Károly megelőzte korát abban, hogy Hitler előtt jóval már minden erővel azon volt hogy elnyomja a pesti zsidóságot. Kitört belőle a zsidógyűlölet sváb és valjuk be őszintén, hogy halála nem kellett megdöbbenést zsidó kö-rökben. Nem tudunk örvendeni egy emberi élet elmulásának, csak félre lelkünk mélyébeől egy sohaj: vajha minél kevesebb ilyen Há-mánja legyen a magyarországi zsidóságunk.

A salzburgi lakosság antiszemizmusa

Tudjuk, hogy Salzburgban a lakosság nagyrésze abból él, amit a zsidó zseniknek, mint Hugo von Hoffmannsthalnak és Max Reinhardnak és sok kiváló zsidó művészeknek köszönhet. A darabos, rövidnadrágos és dírdírdíruhás salzkammerguti pürosarcu és lapos agyberendezésű tirolek kitűnően értenek ahhoz, hogy jól felváltsák aprópénzre azt, amit az idegenektől bezebebelek. Ezzel szemben a „Salzburger Volksblatt” azt írja a Lux esettel kapcsolatban, hogy „egy csehcslovák polgár protestált a Németországban lakó zsidók érdekében!” Ebben a cikkben frontálítja ezt a hőstettet és „Izrael gyermekeit” címen következők közli: — A nürnbergi lörvények teljesen tisztáz ták azt a helyet, amelyet a zsidók elfoglalhatnak a német népeleiben. Ezóta semmiféle kilengés nem tapasztalható a zsidó faj ellen Németországban. Mint vendégeket kapcsolják be a népeletbe, megadták nekik azokat a jogokat, amelyek megilletik őket számarányuk-nak megfelelően. Ezt írja a salzburgi herold, s olyat állít, amit még Streicher sem. Tudnillik, a zsidók-nak vannak még jogaik Németországban. E-után a zsidókról, mint gazdasági hiénákról beszél, akiknek minden baj és nyomor kö-zönhető. Ók az okai a világkriszisek is, írja ez a salzburgi náciérzelmű újság. Ezt Salzburgban írják, amely világhírű, gazdasági fellendülését, az utóbbi évtizedek-ben nagyszerű előrehaladását, a zsidó genusz-nak köszönhető. És mégis! Hába minden! A salzburgi újság tájékoztat a gyűlöletről. A zsidók ellen. És erre a célra jó neki a sze-rencsétlen Lux esete is, aki úgy ment a ha-lálba, olyan hőstességgel, amelyre példa az emberiség történelmében alig volt!

Kinevezték az angol bizottságot, amely Palesztina helyzetét kivizsgálja

London. A napokban közölték hivatalo-san annak a bizottságnak tagjait, amelyet az angol kormány kiküldött a zsidó és arab ellen-letek kivizsgálására. A bizottság elnöke: vis-count Peel lesz a volt indiai államtitkár. Tagjai a bizottságrak: Sir William Birdwood marsall, aki a világháboru alatt, a Gallipoli félszigeten levő hadsereg főparancsnoka és India legfőbb parancsnoka is volt, azután Sir Horace Rumbold, az ismert diplomat, volt berlini és madridi angol nagykövét, High com-missioner Konstenlinápolyban, aki a békeszer-zedések szövegezésében is résztvevett Lausanne-ban, s ő dolgozta ki a németországi mene-küllek ügyében elhatározott tervet. Kinevezték negyediknek Ragnald Coupland professzort, aki az oxfordi egyetemen a gyarmatiügyek előadója. Az angol főváros lapjainak híradása szerint, a bizottság szeptember első napjában indul Palesztinába. Remélik, hogy közben a helyzet minden tekintetben enyhülni fog a Szentföldön. A jelentés december elejére kell elkészülni. A bizottság ötödik tagját (Ormsby Gore miniszter kijelentése szerint a bizottság öt tagból fog állni) még nem nevezték ki.

Mielőtt szabadságra megy
gondoljon egészségére
vigyen magával
SENLASLO
(Szt. László)
fertőtlenítő toalettszappant
DENTONAL
fogpasztát, ÜDIT, FEHÉRIT, FERTŐTLENIT

Ember küzd és bizva bízzál!

A világűrben sok milliárd hatalmas és rejtelmes világ kering. Ott valahol egy kicsinyke pont a mi napunk és mellette csak egy hajszálnyira, csak néhány milliárd mérföldre egy porszem a föld és rajta az ember. Az ember az ő apró, kicsinyes cselszövésével, büszkeségével, haragjával, irigységével, melyes vagy rongyos köntösével, nyomorával vagy méltóságával — rohan, lpor, gázol, gyűlöli, szerel, kacag és sir. Közben nem vesz észre, hogy szervezete pusztul, kopik, míg kínzó fájdalom nem jelentkezik. — Nem tud enni, aludni, szédülni, gyonorfájások, lehangoltságok gyötrik. A világhírű „Castro D” gyógyszer való-ságos áldás az emberiségre mert sympatiuss idegeken keresztül magát a betegség okát szünteti meg és a gomor, máj-, vese és epebajok esetében biztos gyógyulást nyújt. Így az álmatlanságot, ideges fejfájást és egyéb-talanságot is meggyógyítja.

A „Castro D” kapható a vezérképviseletnél: Császár E. gyógyszerárásban, Bucuresti, Calea Victoriei 124. — Vidékre Let 150 utánvétellel küldi.

— Hány francia zsidó esett el a világháboruban? Paris. Az „Action Française” antiszemita napilap minden esztendő megragad arra, hogy Leon Blum ellen harcoljon az egész zsidóság ellen. A napokban azt írta, hogy összesen 2000 franci-oroszági zsidó esett el. A vidéki lapok is átvette-k ezt a hírt és egyik Seine megyei kis lap már ebből is elvett ezret. Most a francia zsi-dóság központi hivatala kommunikált edott ki, amelyben bizonyítja, hogy 5800 francia zsidó esett el, holott a világháboru idején összesen 150.000 zsidó lakott Franciaországban. A el-esettek tehát az összzsidó lakosság 4% át tették ki.

Arab terrorcselekmények. Jeruzsá-len. A Zsidó Távlati Iroda jelentése szerint Jeruzsáleben az utóbbi napokban nem tör-téntek rendbontások és nyugalom uralkodott a városban. Az arablaktia vidéken viszont újabb összeütközések történtek a karhatalom és az arab csapatok között. Szefed környékén voltak ilyen harcok, amelyeknek során két arab vesztette életét. A rendőrség számos legy-vert kobozott el az araboktól és megállapí-tották, hogy azokat a kormány fegyverraktá-raiból lopták. Egy katonai teherautó felborult, aminek következtében Harrison angol alisztt életét veszlette.

Szt. Georgeri Wizo és Nőegylet ír-dalmi estje. Julius 20-án nagyszerű estélyt rendezett a szt. georgeri Wizo és Nőegylet a hitközség tanácstermében. A kultúrasi folya-mán Giszkalay János tartott előadást, amely-nek nagy sikere volt. Foglalkozott a cioniz-mus történelmével és a zsidókérdés megol-dási módoszáival, amely közül, egyedül el-fogadható Palesztina felépítése. Az előadást megelőzőben Kind Laura, a Jöung Wizo el-nötte olvasott fel egy Bialik tanulmányt, míg Klein Ada nagy tetszéssel szavalta el Bialik versét. A nagyszerű kultúra a Halikva el-éneklésevel ért véget.

